

# ISO 9001 & ISO 14001 – Förändringarna 2026

PreWoes guide till förändringarna i ISO 9001 och ISO 14001

*ISO 9001 och ISO 14001 har uppdaterats. För de flesta certifierade företag innebär de nya versionerna inte några stora förändringar. Ledningssystemet behöver normalt inte byggas om, men vissa krav har förtydligats och några områden har fått större fokus. Det innebär att rutiner, mallar och arbetssätt kan behöva uppdateras inför övergången.*

*Syftet med ändringarna är främst att göra standarderna tydligare och enklare att tillämpa. De ska också hjälpa organisationer att bättre hantera förändringar, risker och andra utmaningar i verksamheten. I den här guiden beskrivs de viktigaste ändringarna och vad de kan innebära i praktiken för ert ledningssystem.*

Detta dokument beskriver de viktigaste förändringarna i de nya versionerna av ISO 9001 och ISO 14001 jämfört med 2015 års standarder. Fokus ligger på vad ändringarna innebär i praktiken för företag som redan är certifierade, inte på en detaljerad jämförelse av standardtexterna. Sammanställningen bygger på ISO 14001:2026 och den slutliga draftversionen (FDIS) av ISO 9001:2026. För ISO 9001 kan mindre ändringar fortfarande göras innan den slutliga standarden publiceras.

## De fem viktigaste trenderna i de nya standarderna

|                           |                                     |                           |                                   |                                     |
|---------------------------|-------------------------------------|---------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------|
| Större fokus på ledarskap | Större fokus på verksamhetsstyrning | Större fokus på resiliens | Större fokus på leverantörskedjan | Större fokus på ständig förbättring |
|---------------------------|-------------------------------------|---------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------|

## Jämförelse och praktisk betydelse per standardkrav

För varje kapitel visas vad som har ändrats i respektive standard, vilken typ av ändring det är och hur den kan påverka ledningssystemet.

| Standardkrav              | Förändring ISO 9001                                          | Förändring ISO 14001                                                                                                                          | Hur det i praktiken påverkar                 |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| 3 Termer och definitioner | Standarden innehåller nu en egen lista med centrala begrepp. | Några definitioner har uppdaterats, men förändringarna är små. Bland annat har definitionerna av policy, miljöpolicy och indikator justerats. | Ingen praktisk påverkan på ledningssystemet. |

| Standardkrav                               | Förändring ISO 9001                                                                                                                                                | Förändring ISO 14001                                                                                                                                                                                                                   | Hur det i praktiken påverkar                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>4.1 Organisationens förutsättningar</b> | Ingen kravändring                                                                                                                                                  | Förtydligt krav.<br>Omvärldsanalysen ska omfatta relevanta miljöförhållanden, exempelvis föroreningar, naturresurser, klimatförändringar, biologisk mångfald och ekosystem. Organisationen ska bedöma vilka av dessa som är relevanta. | ISO 9001: Ingen praktisk förändring.<br>ISO 14001: Omvärldsanalysen bör visa att ni har tagit ställning till alla dessa miljöförhållanden, inte bara klimatförändringar.                                                                   |
| <b>4.2 Intressenter</b>                    | Ingen kravändring. Kravet har fått en ny struktur och förtydligar att organisationen ska avgöra vilka av intressenternas krav som ska hanteras i ledningssystemet. | Ingen kravändring. Endast mindre förtydliganden i texten                                                                                                                                                                               | Se över intressentanalysen och ange vilka behov och förväntningar som hanteras i ledningssystemet.                                                                                                                                         |
| <b>4.3 Omfattning</b>                      | Ingen kravändring. Endast mindre språkliga justeringar.                                                                                                            | Mindre förtydligande. Standarden betonar att organisationen ska beakta sin styrning och påverkan över livscykeln när ledningssystemets omfattning fastställs.                                                                          | Ingen praktisk förändring.                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>4.4 Ledningssystem och processer</b>    | Ingen kravändring. Endast mindre ändringar i texten.                                                                                                               | Ingen kravändring                                                                                                                                                                                                                      | Ingen åtgärd                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>5.1 Ledarskap</b>                       | <b>Nya krav.</b> Ledningen ska främja kvalitetskultur, etiskt beteende och ett arbetssätt där möjligheter, inte bara risker, uppmärksammas.                        | Ingen kravändring. Endast mindre ändringar i texten.                                                                                                                                                                                   | ISO 9001: Ledningen behöver kunna visa hur kvalitetskultur, etiskt beteende och möjlighetstänk främjas i verksamheten. Det kan exempelvis ske genom ledningens genomgång, internutbildning och hur ledningen agerar i det dagliga arbetet. |
| <b>5.2 Policy</b>                          | Ingen kravändring. Endast mindre ändringar i hur kravet är uppbyggt                                                                                                | Ingen kravändring. Ett nytt exempel om bevarande av naturresurser har lagts till i en kommentar till standarden.                                                                                                                       | Policyn behöver normalt inte uppdateras.                                                                                                                                                                                                   |
| <b>5.3 Roller och ansvar</b>               | Inga kravändringar                                                                                                                                                 | Inga kravändringar                                                                                                                                                                                                                     | Ingen åtgärd                                                                                                                                                                                                                               |

| Standardkrav                        | Förändring ISO 9001                                                                                                                                                                                                              | Förändring ISO 14001                                                                                                                                                                         | Hur det i praktiken påverkar                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>6.1 Risker &amp; Möjligheter</b> | Ingen ny kravnivå, men kapitlet har fått en ny struktur där risker och möjligheter behandlas var för sig. Möjligheter lyfts fram tydligare och får en egen del i standarden.                                                     | Ingen ny kravnivå. Kapitlet har omstrukturerats och vissa förtydliganden har lagts till kring miljöaspekter, livscykelperspektiv samt normala och onormala förhållanden, inklusive nödlägen. | ISO 9001: Det befintliga riskarbetet kan normalt behållas, men möjligheter bör dokumenteras och följas upp tydligare än tidigare. ISO 14001: Kontrollera att aspektregistret omfattar normala och onormala driftförhållanden samt nödlägen och att livscykelperspektivet beaktas. |
| <b>6.2 Mål</b>                      | Ingen kravändring.                                                                                                                                                                                                               | Ingen kravändring.                                                                                                                                                                           | Ingen åtgärd                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>6.3 Planering av ändringar</b>   | Kraven har förtydligats. Standarden anger nu tydligare att ändringar ska planeras, kommuniceras, följas upp och utvärderas.                                                                                                      | Ny klausul. Standarden innehåller nu ett eget krav på att ändringar i ledningssystemet ska planeras och genomföras på ett kontrollerat sätt.                                                 | Se över rutinen för ändringshantering. Den bör omfatta planering, kommunikation, uppföljning och utvärdering av genomförda ändringar.                                                                                                                                             |
| <b>7.1 Resurser</b>                 | Små förändringar. Kraven på resurser är i stort sett oförändrade. Däremot förtydligas att organisationens kunskap ska stödja hela ledningssystemet och delas när det behövs.                                                     | Ingen kravändring.                                                                                                                                                                           | Säkerställ att viktig kunskap dokumenteras och delas, så att verksamheten inte blir beroende av enskilda personer. I övrigt krävs inga förändringar.                                                                                                                              |
| <b>7.2 Kompetens</b>                | Ingen kravändring.                                                                                                                                                                                                               | Textändring, inga kravändringar                                                                                                                                                              | Ingen åtgärd krävs.                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>7.3 Medvetenhet</b>              | Nytt krav. Medarbetarna ska vara medvetna om organisationens kvalitetskultur och etiska principer. Standarden definierar inte exakt vad en kvalitetskultur är, utan det är upp till varje organisation att visa hur den främjas. | Ingen kravändring.                                                                                                                                                                           | ISO 9001: Se till att introduktion och internutbildning omfattar kvalitetskultur och etiskt beteende.                                                                                                                                                                             |
| <b>7.4 Kommunikation</b>            | Ingen kravändring.                                                                                                                                                                                                               | Ingen kravändring.                                                                                                                                                                           | Ingen åtgärd krävs.                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>7.5 Dokumenterad information</b> | Ingen kravändring.                                                                                                                                                                                                               | Ingen kravändring.                                                                                                                                                                           | Ingen åtgärd krävs.                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>8.1 Verksamhetsstyrning</b>      | Kravet har förtydligats så att det tydligare omfattar allt som tillhandahålls av externa leverantörer.                                                                                                                           | Ingen egentlig kravändring.                                                                                                                                                                  | Se över att era rutiner omfattar alla externa leverantörer, inte bara outsourcade tjänster.                                                                                                                                                                                       |

| Standardkrav                                                                   | Förändring ISO 9001                                                                                                                                                                                                                | Förändring ISO 14001                                                                                                                                           | Hur det i praktiken påverkar                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>8.2 Krav på produkter / tjänster. (9001)</b><br><br><b>Nödlägen (14001)</b> | Kraven har justerats och ger ett något större utrymme för hur information kommuniceras till kunder och andra berörda parter. Standarden lyfter även fram webbplatser, FAQ och sociala medier som exempel på kommunikationskanaler. | Kraven har förtydligats. Standarden betonar tydligare att processerna för nödlägesberedskap ska finnas dokumenterade.                                          | Rutinerna kan normalt behållas, men kontrollera att de är dokumenterade och uppdaterade där det behövs.                                                                                           |
| <b>8.3 Konstruktion/ utveckling (9001)</b>                                     | Ingen kravändring.                                                                                                                                                                                                                 | –                                                                                                                                                              | Ingen åtgärd krävs.                                                                                                                                                                               |
| <b>8.4 Info till externa leverantörer (9001)</b>                               | Kravet har förtydligats. Organisationens ska tydligare ange vilken information externa leverantörer behöver för att kunna uppfylla kraven.                                                                                         | –                                                                                                                                                              | Se över inköpsrutiner och krav till externa leverantörer. Säkerställ att de får den information som behövs för att leverera enligt era krav.                                                      |
| <b>8.5 Produktion/ tjänster (9001)</b>                                         | Kravet har förenklats. Dokumentationen behöver beskriva vilka aktiviteter som ska utföras, men inte längre aktiviteternas egenskaper.                                                                                              | –                                                                                                                                                              | Befintlig dokumentation kan i vissa fall förenklas.                                                                                                                                               |
| <b>8.6–8.7 (9001)</b>                                                          | Inga kravändringar                                                                                                                                                                                                                 | –                                                                                                                                                              | Ingen åtgärd krävs.                                                                                                                                                                               |
| <b>9.1 Övervakning/ mätning</b>                                                | Inga kravändringar. Kravet på kundnöjdhet har förtydligats och standarden nämner nu bland annat klagomål och sociala medier som exempel på informationskällor.                                                                     | Ingen kravändring.                                                                                                                                             | Befintliga metoder för att följa upp kundnöjdhet och verksamhetens resultat kan normalt behållas. Sociala medier kan användas som ett komplement till exempelvis kundundersökningar och klagomål. |
| <b>9.2 Internrevision</b>                                                      | Nytt krav. Varje intern revision ska ha ett tydligt syfte eller mål.                                                                                                                                                               | Nya krav. Varje intern revision ska ha ett tydligt syfte eller mål. Kravet på revisionsprogrammet har förtydligats.                                            | Uppdatera revisionsmallarna så att varje revision har ett tydligt syfte eller mål.                                                                                                                |
| <b>9.3 Ledningens genomgång</b>                                                | Kraven har skärpts. Alla obligatoriska punkter ska behandlas vid ledningens genomgång. Dessutom ska förändrade behov och förväntningar hos intressenter tas upp, och beslut om möjligheter till ständig förbättring dokumenteras.  | Kraven har skärpts. Alla obligatoriska punkter ska behandlas vid ledningens genomgång. (får inte längre välja bort någon även om man anser den inte är viktig) | Uppdatera dagordning för ledningens genomgång så att alla obligatoriska punkter behandlas och dokumenteras någon gång under året.                                                                 |

| Standardkrav                              | Förändring ISO 9001                                                             | Förändring ISO 14001                                                                 | Hur det i praktiken påverkar              |
|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| 10.1 Förbättring                          | Kapitlet har omstrukturerats. Kraven på ständig förbättring har samlats i 10.1. | Kapitlet har omstrukturerats. Kraven från tidigare 10.1 och 10.3 har slagits samman. | Ingen åtgärd krävs för de flesta företag. |
| 10.2 Avvikelser/<br>korrigerande åtgärder | Ingen kravändring.                                                              | Ingen kravändring.                                                                   | Ingen åtgärd krävs.                       |
| 10.3                                      | Kapitlet har tagits bort. Kraven finns nu i 10.1.                               | Kapitlet har tagits bort. Kraven finns nu i 10.1.                                    | Ingen åtgärd krävs.                       |

## De viktigaste förändringarna i korthet

De flesta förändringarna i ISO 9001 och ISO 14001 är förtydliganden och strukturförändringar. För de flesta certifierade företag handlar övergången framför allt om att uppdatera vissa rutiner och mallar, inte att bygga om ledningssystemet.

### Det viktigaste att känna till

- ISO 9001: Kvalitetskultur och etiskt beteende blir ett tydligare ledningsansvar.
- ISO 9001: Möjligheter lyfts fram tydligare och bör hanteras mer systematiskt.
- ISO 9001 och ISO 14001: Ändringshanteringen blir tydligare kravställd.
- ISO 9001 och ISO 14001: Varje intern revision ska ha ett tydligt syfte eller mål.
- ISO 9001 och ISO 14001: Ledningens genomgång ska omfatta alla obligatoriska punkter varje gång.

### De fem viktigaste förändringarna ISO 9001

1. **Kvalitetskultur och etiskt beteende:** Ledningen ska aktivt främja kvalitetskultur och etiskt beteende, och medarbetarna ska känna till dessa principer. Det innebär att revisorn i högre grad kan verifiera hur organisationen arbetar med dessa frågor i praktiken, inte bara vad som står i dokumentationen.
2. **Möjligheter lyfts fram tydligare:** Möjligheter får en egen struktur i standarden och blir mer synliga vid revision. Det är inget nytt sakkraft, men företag behöver tydligare beskriva hur möjligheter identifieras och följs upp.
3. **Tydligare krav på ändringshantering:** När ledningssystemet förändras ska organisationen planera ändringen, kommunicera den och följa upp att den fått avsedd effekt.
4. **Ledningens genomgång omfattar fler krav:** Alla obligatoriska punkter ska behandlas vid varje ledningens genomgång. Dessutom ska förändrade behov hos intressenter och möjligheter till ständig förbättring ingå.
5. **Tydligare syfte med internrevisioner:** Varje intern revision ska ha ett tydligt syfte eller mål. Det gör det lättare att planera revisioner utifrån verksamhetens behov i stället för att bara följa ett återkommande schema.

## De fem viktigaste förändringarna ISO 14001

1. **Omvärldsanalysen omfattar fler miljöförhållanden:** Utöver klimatförändringar ska organisationen bedöma relevansen av naturresurser, biologisk mångfald, föroreningar och ekosystem.
2. **Ny struktur för risker och möjligheter:** Kapitlet har fått en ny struktur men inga nya sakkra.
3. **Tydligare krav på ändringshantering:** ISO 14001 innehåller nu ett eget kapitel om planering av ändringar.
4. **Internrevisionen får tydligare krav:** Varje intern revision ska ha ett tydligt syfte eller mål.  
Revisionsprogrammet ska också finnas dokumenterat.
5. **Ledningens genomgång skärps:** Alla obligatoriska punkter ska behandlas vid varje ledningens genomgång.

## Slutsats

Den tydligaste förändringen är inte nya krav, utan ett större fokus på att ledningssystemet ska skapa värde för verksamheten. ISO-arbetet ska vara ett stöd i det dagliga arbetet, inte bara dokumentation inför revision. De nya standarderna betonar också vikten av ett robust ledningssystem som hjälper organisationen att identifiera och hantera beroenden och sårbarheter, exempelvis kritiska leverantörer, nyckelpersoner eller andra enskilda beroenden som kan påverka verksamheten. Syftet är att stärka verksamhetens förmåga att hantera förändringar, störningar och osäkerhet. På PreWoe har vi länge arbetat utifrån den här principen och ser de nya standarderna som ett steg i samma riktning.

### Checklista övergången

Börja förbereda er inför övergången till de nya versionerna av ISO 9001 och ISO 14001. För de flesta företag räcker det att se över några rutiner och mallar innan nästa intern- eller certifieringsrevision.

#### ISO 9001

- ☐ Uppdatera mallen för ledningsens genomgång
- ☐ Lägg till syfte eller mål för varje intern revision
- ☐ Se över rutinen för ändringshantering
- ☐ Beskriv hur möjligheter identifieras och följs upp
- ☐ Säkerställ att kvalitetskultur och etiskt beteende ingår i ledningens arbete och i internutbildningen

#### ISO 14001

- ☐ Komplettera omvärldsanalysen med relevanta miljöförhållanden
- ☐ Se över hur miljöpåverkan i leverantörskedjan och ur ett livscykelperspektiv beaktas
- ☐ Säkerställ att revisionsprogrammet är dokumenterat
- ☐ Se över rutinen för ändringshantering
- ☐ Kontrollera att rutinerna för nödlägesberedskap är dokumenterade och aktuella